

IT-TIELET HADD TAR-RANDAN (2021) ID-DGHUFIJA TAL-BNIEDEM QUDDIEM IL-LI I TAL-QDUSIJA

Contributed by Frans Galea
Sunday, 07 March 2021

Din hija il-Liturgija tat-tielet Hadd tar-Randan (2021) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Fil-**dud** tar-Randan li g'addew, a'na rajna kif Alla da'al f'Patt mal-bniedem, Patt ta' Salvazzjoni mill-waqq'a katastrofika li fiha sab ru'u min'abba d-dnub li nsibu f'Kap. 3 tal- enesi. Dan il-Patt hu ta' Alla, u mhux tal-bniedem, g'ax il-bniedem hu bla sa'a biex jid'ol f'xi Patt ma' Alla. Din il-'idma ta' Alla kellha ter'ib lura lill-bniedem lejn l-ori!ini tieg'u, ori!ini ta' qdusija, ubbidjenza u fedeltà lejn Alla. Xi jfisser dan fil-konkret? Xi tfisser il-Qdusija? Xi jfisser tkun salvat minn Alla?

{mien ir-Randan hu |mien il-mistoqsijiet, u l-mistoqsijiet jag'milhom min jie'u dan il-|mien bis-serjetà u bis-sin erità. Il-Kelma tal-Ewkaristija tal-lum se turina xi jfisser tkun qaddis, tkun bniedem ta' Alla, bniedem li fih il-Patt ikun in'adem sa fil-milja tieg'u. Dan se jg'idulna b'mod sempli i l-Ewwel Qari me'ud mill-E|odu. Lil I|rael, Alla jag'tih stampa ara tal-Qdusija, tal-**ajja** vera, meta lil Mosè g'addielu dawk li a'na nsej'ulhom **L-G'axar Kmandamenti** fuq il-Muntanja Sinaj. Lilna g'allmuhomlna meta konna |g'ar, u forsi huma l-aktar parti mill-Iskrittura li a'na familjari mag'ha.

Dawn l-G'axar Kmandamenti l-Lhud ma jsej'ulhomx **Kmandamenti** |lda **L-G'axar Kelmiet tal-**ajja****. Huma r-ritratt tal-bniedem tassew **aj**. Obdihom l-G'axra u tkun Qaddis, tkun **aj** tassew, tkun 'abib ta' Alla. Imma g'andna problema, u kbira wkoll. Skont San Pawl, l-ebda bniedem mhu kapa i jobdi dawn l-G'axar Kmandamenti. Il-Lhud huma g'orrief iktar minnha meta tawhom l-isem tal-**G'axar Kelmiet tal-**ajja****. Huma kmandamenti fis-sens li huma ndispensabbli. Ma tistax tkun **aj** tassew skont Alla jekk ma tkunx f'ubbidjenza lejhom kollha. Huma ndispensabbli iktar milli huma ordnijiet fis-sens legalista tag'na,

n-nies tal-punent. San Pawl ja||arda
 jg'id li l-Li!i Alla tahlina biex jurina li a'na midinbin, bla sa'a li
 nobduha, biex jikkonvin ina li g'andna b|onn lil Xi &add ie'or li jaqbadna minn
 idejna u jlebbidna ’l barra lejn il-&ajja vera, lejn il-&elsien. “Nafu
 li kulma tg'id il-Li!i, tg'idu sabiex kul'add jag'laq 'alqu u d-dinja kollha
 tidher 'atja quddiem Alla. G'alhekk
 quddiem Alla 'add ma hu !!ustifikat bl-opri tal-Li!i; g'ax il-Li!i sservi biex
 tg'arrafna d-dnub. (Rum. 3, 19-20). Dan ifisser li 'add, l-ebda ma'luq mhu
 kapa i jobdi l-Li!i u jsalva permezz ta’ din l-ubbidjenza. &afna huma ngannati g'ax ja'sbu li huma jobdu
 l-Li!i. Dak li mar ji!ri quddiem esù u
 staqsiH x’g'andu jag'mel biex ikollu l-&ajja ta’ Dejjem, esù, biex jittestjah
 u jara biex se jo'ro!, qallu: “Jekk int
 trid tid'ol fil-'ajja, 'ares il-kmandamenti.”
 (Mt. 19, 17). Ir-ralel, ert
 minnu nnifsu, wieleb: “Jien dan kollu
 'aristu; x’jonqosni ijjed?” (Mt. 19,
 20). Kien qed imieri l-Li!i bla ma
 nduna g'ax il-Li!i tg'id li min jobdiha kollha g'andu l-&ajja ta’ Dejjem fih,
 waqt li hu kien g'adu jfittixha. Biex
 ilibu f’sensih li mhux vera li kien kapa i jobdi l-Li!i, esù, b’'arsa ta’
 m'abba, qallu: “Jekk trid tkun perfett,
 mur, big' il-lid li g'andek, ag'tih lill-foqra, u jkollok te|or fis-sema.” I|-|ag'|ug' kif sama’ dan, telaq
 b’qalbu
 sewda, g'ax kien g'ani 'afna. (Mt. 19,
 21-22). Bidel lil Alla
 mal-flus! Altru li ma kienx kapa i jobdi
 l-Li!i g'ax we'el fl-Ewwel Kmandament li jg'id li m’g'andux ikollna xi Alla
 ie'or g'ajrU.

Il-Kmandamenti jag'mlulna servizz tajjeb
 immens g'ax juruna a'na min a'na... midinbin bis-serjetà li f’!uf ommna ntislet
 fina natura marida lejja minn Adam, natura li tibda tmut malli titwieled. Biex a'na ng'ixu dak li tg'id il-Li!i u
 nid'lu fil-&ajja !a minn hawn stess, hemm b|onn li n-natura li twelidna biha
 tinbidel, kif fil-fatt ji!ri jekk in'allu l-Mag'mudija, dak is-Sagrament
 tal-g'a!eb, tikber !ewwa fina. Ilkoll
 g'andna b|onn nitne||g'u min-natura ta’ Adam u nitlibbsu qajla qajl b’dik ta’
 Kristu, u dak in-nhar inkunu nistg'u ng'ixu, mhux biss dak li jg'idu l-G'axar
 Kelmiet tal-&ajja imma wkoll id-Diskors tal-Muntanja li hu ferm iktar profund u
 mpossibbli g'all-bniedem bla konverljoni.

Il-Fari|ej kienu nies “tal-Li!i”, imma bla
 konverljoni f’'ajjithom. Kienu jemmnu li
 sta g'alihom infushom li jsalvaw ru'hom mill-qerda ta’ dejjem, g'ax kienu jemmnu fis-sa'a tag'hom li jobdu
 l-Li!i. Imma kienu ji!!udikaw kemm
 jifil'u, u ma kellhomx im'abba f’qalbhom, tant li huma u l-kttieba flimkien
 mal-qassisin sallbu lil Kristu l-Mulej. L-im'abba hi l-milja tal-Li!i. (Rum. 13, 10).

Il-Knisja xxandar lil Kristu msallab, skandlu g'al-Lhud u bluha g'all-pagani. (1 Kor. 1, 22). Fit-Tieni Qari, Pawlu ma
 j'e!!Inix biex
 nippruvaw u nisfuzaw sabiex bis-sa'a tag'na nobdu l-Li!i, g'ax jaf li hu
 g'alxejn, imma jg'idilna biex in'arsu
 lejn Kristu msallab g'alina midinbin. In'arsu bl-g'ajnejn tal-Fidi lejn

il-Misteru tal-G'id tal-Mulej esù. Hemm jinstab id-destin hieni tag'na.

Kristu tela' fuq is-Salib biex min jinduna li hu dg'ajjed quddiem il-Li! u jkisirha b' mod naturali g'ax !ismu u n-natura li g'andu huma milbudin lejn it-ta'sir u l-Mewt... min jinduna b'dan u j'ares lejH b'alma 'ares il'alliel 'it-tajjed', isalva. Jekk in'arsu lejn Kristu b'alma l-Lhud fid-dejert 'arsu lejn is-serp fuq il-lastà li waqqaf Mosè, b'alhom infiqu, u nsiru nies !odda skont il-qalb ta' Alla. Fi Kristu biss tinsab is-salvazzjoni tag'na. Inkunu umli u b'all-pubblikan fit-Tempju, bla ma jist'oqqilna, nittalbu ming'and Kristu s-salvazzjoni. Din hi t-Triq wa'danija. Din hi l-konverjoni vera. L-ewwel trid tag'raf dnubek bis-serjetà, u hawn il-Kmandamenti jg'inuna 'afna, wie'ed wara l-ie'or. Imma huma ma jag'tunix salvazzjoni. Kristu biss isalvana, g'ax hu obda g'alina u minflokna l-Li! kollha.

Xi Grazzja!

X'meravilja ta' M'abba! Kemm hi kbira s-Sorprija ta' Alla! Mhux li kien li nifhmu u nemmnu 'dak li akkwista g'alina l-lben ta' Alla, f'dak li mmerita g'alina l- & aruf li nag'ta biex jinqatel mill-ilpup bil-!u' biex huma jieklu u jg'ixu! Ara xi sbu'ija l-Kristjane!mu! Kristu huwa l-mel' li jmut fil-borma sabiex 'ajjtna tie'u tog'ma !dida. Din l-Im'abba hi bluha g'ad-dinja u skandlu g'as-sistema reli!juja tal-bniedem. Imma huwa din l-Im'abba biss li tg'ix g'al dejjem. Hija din l-Im'abba biss li l-Missier iqajjem mill-Mewt. Kristu miet g'alija imma Hu jg'ix g'al dejjem. L-istess in-Nisrani.

Dawn huma !awhar g'all-bniedem tal-ispirtu, imma huma knis g'all-bniedem tad-dinja. Id-dinja ma tifhimx dawn il-misteri. andar trid mhux !awhar. Mhux ta' xejn li Kristu rrabbja meta ra lil darU, it-Tempju ta' erusalem, mimli nies li l-flus huma l-veru Alla tag'hom. Hu ma' dawn biss li l-lben u!a vjolenza fijika. Barra!

Imma noqog'du attenti, biex jekk na'sbu li a'na weqfin ma ni'dux xi tisbita... & nkunu nies li Kristu jafda fihom, anke jekk a'na tant dg'ajfa quddiem il-Li!i. & nkunu nies li nafu li g'andna b!onn nitwieldu mill-!did u nemmnu li fi Kristu dan jista' jse". & nkunu nies ta' konverjoni kontinwa, g'atxana li ng'arfuH dejjem aktar, biex ma nkunux ma' dawk li dwarhom jing'ad: Imma esù, min-na'a tieg'u, ma kienx jafda fihom, g'ax hu kien jaf 'il kul'add u ma kellux b!onn min jag'tih xhieda fuq il-bnedmin, g'ax hu stess kien jaf x'hemm fil-bniedem. (w. 2, 24, 25).

Il-Litur!ija tal-Kelma tal-lum:

Qari I

Il-Li!i ng'atat permezz
ta' Mosè.

E| 20:1-17

Qari
mill-Ktieb tal-E|odu

“Dak il-|mien, Alla tkellem u qal dan kollu lill-poplu: “Jiena hu l-Mulej, Alla tieg'ek, li 'ri!tek mill-art tal-E!ittu, minn dar il-jasar. Ma jkollokx allat o'ra g'ajri. La tag'milx g'alik suriet minquxa u ebda xbieha ta' ebda 'a!a li hemm fl-g'oli tas-sema, jew isfel fl-art, jew fil-ba'ar ta't l-art. La tmilx quddiemhom: la tadurahomx g'aliex jiena hu l-Mulej Alla tieg'ek, Alla g'ajjur, li npatti l-'a|en tal-missirijiet fuq l-ulied sat-tielet u r-raba'! enerazzjoni lil dawk li jobog'duni; imma nag'der sal-elf nisel lil min i'obbni u j|omm il-kmadamenti tieg'i.

La ssemmix l-isem tal-Mulej, Alla tieg'ek, fix-xejn: g'aliex lil min isemmi l-isem tieg'u fix-xejn, il-Mulej ma j'allihx bla kastig.

Ftakar f'jum is-Sibt u qadssu. Sitt ijiem ta'dem u tag'mel kulma g'andek tag'mel; imma s-seba' jum hu jum il-mistrie' f'ie' il-Mulej, Alla tieg'ek. Dan il-jum ma tag'mel ebda xog'ol, int, ibnek, il-qaddej u l-qaddejja tieg'ek, il-bhejjem tieg'ek, u l-barrani li jkun lewwa bwiebek. G'ax f'sitt ijiem il-Mulej g'amel is-smewwiet u l-art; il-ba'ar u kulma hemm fihom, u strie' fis-seba' jum. G'alhekk il-Mulej bierek is-seba' jum u qadssu.

We!!a' lil missierek u lil ommok, sabiex jitkatru jiemek fuq l-art li l-Mulej, Alla tieg'ek, jag'tik.

La toqtolx.

La tag'milx adulterju.

La tisraqx.

La tag'tix xhieda giddieba kontra g'ajrek.

La tixtieqx dar g'ajrek: la tixtieqx
il-mara ta'ajrek, il-qaddej jew il-qaddejja tieg'u, l-g'olol jew il-'mar
tieg'u, u xejn minn kulma g'andu g'ajrek

Il-Kelma
tal-Mulej.

R/. Irroddu 'ajr lil Alla.

Salm
Responsorjali

Salm 18(19):8,9,10,11

R/. (w 6:68): Mulej, int g'andek il-kliem
tal-'ajja ta'ajjem.

Il-lili tal-Mulej
perfetta,

u tag'ti l-'ajja;

ix-xhieda tal-Mulej hi
sewwa,

u tg'allem lil min ma
jafx. R/.

Il-pre etti tal-Mulej
dritti,

u jferr'u l-qalb;

il-kmadament tal-Mulej
safi,

u jdawwal l-g'ajnejn. R/.

Il-bija u tal-Mulej
sin ier,

u jibqa u g'al dejjem;

il-ludizzji tal-Mulej
sewwa,

u mseddqa g'alkollox. R/.

Huma eg'lel mid-deheb,

mid-deheb l-aktar fin,

o'la mill-g'asel

u mill-qtar tax-xehda. R/.

Qari II

A'na nxandru u Kristu msallab.

1 Kor 1:22-25

Qari
mill-Ewwel Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Korintin

Uti, il-Lhud jitolbu s-sinjali, u l-Griegi
jfittxu l-g'eref, imma a'na nxandru u Kristu msallab, skandlu g'al-Lhud u bluha
g'all-Griegi; i jda g'al dawk li huma msej'in, sew Lhud sew Griegi, Kristu huwa
l-qawwa ta' Alla u l-g'eref ta' Alla. G'ax il-bluha ta' Alla hija g'arfa iktar
mill-bnedmin, u d-dg'ufija ta' Alla hija aqwa mill-bnedmin.

Il-Kelma
tal-Mulej.

R/. Iroddu 'ajr lil Alla.

Akklamazzjoni
qabel l-Evanġelju

w 3:16

Glorja u tif'ir lilek,
Kristu!

Alla hekk 'abb lid-dinja

li ta lil Ibnu
l-wa'dieni,

biex kull min jemmen fih
ikollu l-'ajja ta' dejjem.

R/. Glorja u tif'ir lilek, Kristu!

Evanġelju

&ottu dan it-tempju, u fi tlitt ijiem ner!a' ntellg'u.

w
2:13-25

Qari mill-Evanġelju skont San
wann

Kien qorob l-G'id tal-Lhud, u esù tela' erusalem. Fit-tempju sab min qieg'ed ibig' barrin, nag'a! u 'amiem, u min kien bilqieg'da jsarraf il-flus. G'amel sawt mill-'bula, u ke iehom ilkoll 'il barra mit-tempju, bin-nag'a! u l-barrin tag'hom; xerred il-flus ta' dawk li kien jsarrfu, u qalbilhom l-imwejjed. U lill-bejjieg'a tal-'amiem qalilhom: 'Warrbu dawn minn hawn, u dar Missieri tag'mluhiex dar tan-negozju!'. Id-dixxipli ftakru 'dak li kien hemm miktub fl-Iskrittura: 'Il-'e!!a g'al darek fnietni'.

Imbag'ad il-Lhud qabdu u qalulu: 'X'sinjal se turina li inti tista' tag'mel dan?'. esù welibhom: '&ottu dan it-tempju, u fi tlitt ijiem jien ner!a' ntellg'u'. G'alhekk il-Lhud qalulu: 'Dan it-tempju 'a sitta u erbg'in sena biex inbena, u int se ttellg'u fi tlitt ijiem?'

Ijda

hu tkellem fuq it-tempju tal-lisem tieg'u. Meta mbag'ad qam mill-imwiet, id-dixxipli tieg'u ftakru f'dak li kien qal, u emmnu fl-Iskrittura u fil-kliem li kien qal esù. Waqt li kien erusalemm g'all-festa tal-G'id, kien hemm 'afna li emmnu f'ismu billi raw is-sinjali li kien jag'mel. Imma esù, min-na'a tieg'u, ma kienx jafda fihom, g'ax hu kien jaf lil kul'add u ma kellux b'jonn min jag'tih xhieda fuq il-bniedem, g'ax hu stess kien jaf x'hemm fil-bniedem.

II-Kelma
tal-Mulej.

R/. Tif'ir lilek, Kristu.